

Soltan Sanjar / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözlär

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Soltan Sanjar / hekaýa SULTAN SENCER / Öykü

Rüzgârın hırıltısıyla yankılanan kalın paslı demir pencere, kapı ve taş duvarlar; bağından akan gözyaşlarıyla tutsak olmanın mâteminde yapayalnız, prangalı, çökmüş, uzun dağınık kirli saç sakal yüzünü kaplamış, başı önünde, yırtık, kirli mahkûm elbiseleri içinde. Dilini yutmuş, gözleri hüznün yemiş, dik bakışlarla, matem sessizliğinde, hücrelerinde oturmuş, Üzüntü hüznün hâl tavrında, çocukluk yılları gözünün önüne getiriverdi. Türk kadının cesaret bilgisiyle, annesi sürekli doğduğu Sincar kasabasını, Türkmen geleneklerine göre; babası Melik Şahın, kulağına Ahmet ismini ezan okuyarak koyduğunu, anlattığını hatırlıyordu. Atalarının Horasan sevdasını, sevgi seli ile şah damarına sindirdiğini hissetti.

Aklında; memleketin evlatlarına gerekli olan, özgürlüğü, refahı sağlamak için savaşları kazanmak, bulunduğu toprakları sürekli genişletmek, anında zekice çözüm üretmek ve pratikliğin iyi bir savaşçı için şart olduğunu biliyordu. Komutanın başarısı; düşmanın en zayıf yönlerini, önceden bütün detaylarıyla kavramanın, manevî, askerî, ırkî, sezgi, zamanlama, iklimi, gücü, coğrafi koşulları, önemi, gerekliliği ve her zaferin bedeli olduğunu da biliyordu.

Tek liderin göğüs veremeyeceği, bütün halkının; aynı acı kaybı yaşamasının kaçınılmaz olduğunu, gerekmedikçe savaşın tek zafer olduğunu da biliyordu. Her savaşın sonunda ülkede; yaşamın maddi, manevi kaybın sonucundan, etkileneceği ve geriye götüreceği gerçeği bilmek gerektiğinde seziyordu.

Babası Melik Şah'ın oğullarına savaşçı olmanın; stratejik, diplomatik, hukuki, ikinci düşünme şansının olmadığını, yaptığın işte, elinin altında, aklının her köşesinde, hazır bekleyen, çözümlerin olması gerektiğini hatırladı.

Tutuklu olduğu zindanda, rutubetin sancısı, toprağa bütün gün oturup kalkamadığı gibi, kalkıp kaldığı mahpus; zindan, oda ışıktan yoksun, ışığa hasret gözleri. Güneşin varlığı, gözlerine zarar vermesinden korktuğundan, demir parmaklı ışık sızması pencereden gelen ışıktan saklar, minnacık pencereden etrafı izlediğinde de asla güneşe bakmazdı.

Tutunacak dal arıyordu, doğup çocukluğu, gençliği, sultanlığına kadar geçen ömrünün, hikyelerinden başka hiç bir şey kalmamıştı. Zindana düşmenin sancısıyla kıvrılıyor, onca zamanın, kendinden alıp gtrdğu n yargılarını, kafasının bir tarafına atıyordu. Hücresinde kendisine sesleniyor, volta atıyor, dolanıyor, tekrar derin düşüncelere dalıyordu.

Yaşlı mr tüketen hapishanede; günlerinin kitabı hazanla, tükenmesinden korkuyordu. Hapishanenin ağır koşullarında; yaşadığı acının, sancının ve sonsuz ıştırabın dinmesi için, yaratana çok yalvarıyordu. Bitmek bilmeyen yaşama isteğini, inancını; dağlara, nehirlerle, göklere ve sığdıramadığı bağrına sıkıştırıyordu.

Rüzgârın nefesiyle can bulan topraklar; ak çiçeğe bezenmiş yaylalar, kırlar, milletin deştanlarını yazıyordu. Ölüm gelinceye kadar, çekilecek çileli hayat, hemen bitmiyordu. Hücresinde savaşa girme sebebini, neyin etkilediğini, sorgulayan düşünceleri, bilmek bitmek bilmiyordu. Duygu hissinin alkalandığını, kurcaladığını, yargıladığını fark etti.

Bazı sınavlardan geçmedikçe, birçok inanca emin olunmayacağını biliyordu. İçinde üzüntü, keder suları aktığından, inanç pırıltısını kaybetmeden, başarmanın en büyük sırrı, inancı şevkini ruhunda kaybetmeme ışığını yakmış, kznde ısınmaya çalışıyordu.

Her şey kötüye gittiğinde yeniden doğan güneş ay gibi kararlı olmalı, haksız hukuksuz engellerin, varlığını yok edemez kkreyişiyle; zindanda, kkreymiş aslanlar gibi yaşam

tomurcuklarını yeşertiyordu. Her engel güçlü bir kararlılıktır diye düşündü, uykuya daldı.

Günün ilk ışıığında; ilkbaharın son günleri olmasına rağmen, yağmurlar altında, bereketli topraklarda, koşup oynadığı, mutlu çocukluk yıllarındaki, sükûn içinde geçirdiği, huzurlu, sıcak geleneksel Oğuz kültürüyle yaşadığı, Melik Şah babasının eşi olan, cariye annesinin;

Sabahın Rabbisin...

Bayılıyorrum sana, yaptıklarına.

Kimseye sığmaz sevgim,

Kim sever bu kadar sınırsız,

Merhamet edersin şu yaralı yüreğe,

Gömülür acılar sızlanmasın,

Topyekûn gezegen senin sinin, tepsin

Kalbim var o da senin eserin,

İstersen evirir çevirirsin,

Yerden yere vuran buyursun gelsin.

Kızamam darılamam kapım mı var,

Bilirsin kimseye eyvallah etmem edemem.

Senden başkası kıymet bilmez,

Sırtını dönersen öksüz yetim kalırım.

Elimden tutmazsan firavunu oyuncağı olurum.

Güzelliğini göstermezsen kaybeder,

Gözyaşları içinde boğulurum.

Kapına gelen kulunum.

Ayaklarına kapanmış yalvarıyorum

Yollarında yorgun dilenirim

Asla geri dönmez sığınırım sarılıırım.

Annesinin yaratana olan sevgi dolu nağmeli sözleriyle gözlerini açtı, 12 yaşında, annesi saçlarını okşadı öptü. Sultan Sencer “Cariye anam, kadın anam, güçlü anam, katmerli ellerinin merhametine sarılmak, ufkunun yüceliğinde yaşamak, bulutların tepesinden seyre dalmak, o tatlı sularda yıkanmak, senin sayende hazineleri bol olan rabbime şükrediyorum.” içinden akan sevgi seli sözleriyle annesine sarılır öper.

Annesinin şefkati içinde yataktan kalkar kahvaltısını yapar, dışarı çıkar, arkadaşlarının arasına karışarak, günlük yaşantısı içinde, sevgi dolu günlerin ışığında varlığını sürdürür. Günler saatler aylar içinde babasıyla; kıvrım dik toprak yollarında, ovalarında dağlarında, yaylalarında, yurtlarında savaş tekniklerini öğrenir. Hocalardan sarayda ders alır, hayaller kurar, projeler yapar, yaşadığı sert öğretiler, yaşam tarzını şekillendirir. Durgun ağır bolluk içinde yaşamak, enerjisini kat be kat arttırır. Her geçen gün hırslarına daha da sarılır. Üzüntüler sevinçler yaşama alışmasını sağlar. Kolay değil; yara almadan, çamura batmadan, ayaklar altındaki çilesinde, paralanmadan, sevmek, sevilmek, boran bağrında gül olmak, kalbin derininde sızlamak.

Babasının isteğiyle, devlet işlerine yardım etmeye başlar, yönettikleri devletin; Gün, Ay, Yıldız, Oğuz Han soyunun gök dağı, gök denizi, dünya ve ilinde başarılarıyla çoğalıyordu. O güçlü düşünme, sezgi yeteneğiyle; kutsal inancı uğruna savaşan alperen oluyordu.

Cariye olan annesinin koca bebeğim diye sevdiği güçlü, görkemli delikanlısıdır. İradesi, ünlü zekâsıyla, cihana nam salmış Melik Şahın oğlu olarak, gayret nitelikleriyle, her geçen gün yükselen ışığı anne ve babasını gururlandırıyordu. İlerleyen yıllarda hatalı kararlarla ihtiraslarının bedelini ödeyeceğini bilmiyordu.

Kardeşleriyle sürekli kıyaslanması, annesinin cariye oluşundan, başkadın tarafından ezilmesi, Sultan Sencer'i derinden yaralıyordu. Bütün hırsını hükümdarlık tahtına oturmak için kişiliğini, gücünü seferber diyordu. Sürekli yarış halinde hissettiği şehzadelere karşı, ne kadar sevse de onların başarısını istemiyordu.

Bir gün babası Melik Şah, Sencer'in hırsını, kıskançlık duygusunu, rekabet isteği, arzularının hastalık duygusunu hisseder. "Üç erkek kardeştan birinin sadece tahta geçebileceğini, en zeki, cesur, bilgili, ülkesini en çok

seveni geçireceğini” sözleriyle vurgular. Ağabeyi Muhammet, Berkyaruk ile birlikte devlet hizmetinde bulunur. Doğuda çıkan isyanların bastırılması için millî birlik beraberliği temininde, birlikte mücadele ettiler. Bu başarısından dolayı on beş yaşına geldiğinde Horasan Meliki olur.

Başarıları her geçen gün ülke genelinde duyuluyordu. Babası Melik Şah oğullarına, “başarılı bir hükümdar olmanın kurallarını anlatırken; çok dinle az konuş, sivri çıkışlar yapma, karar verirken millete devlete sadık ol. Atalarının gölgesinde çınar ol, düşmanlarımızın niyetlerini iyi bilmek, canımız pahasına, itibarımızı korumamız, yaptığımız her işte, insanların mutluluğuna sebep olmak, savaşlarla değil, davranışlarımızla, aklımızla devletin devamlılığını sağlamak gerektiğini, düşmanınızı ezerken; tam ezin, yaralı bırakmayın, saygı, şerefınızı arttırmak için, gerektiğinde yok olun. Yanlış kimseyle oyun oynamayın. Sarayınıza layık yakışır davranın, inancınızı, cesaretinizi her zaman yenileyin, insanların kalplerini kırmayın beddua almayın.” Söylüyor” vurguluyordu.

Horasan’a vali olur, geçen zaman mekân yılar içinde; akıllı, zekâsı ve cesaretiyle Horasan Selçuklu Devleti’ni kurar. Âzam unvanını alır. Karahanlılar, Gazneliler, Harezmîliler isyanlarını bastırır. Gurlular’ı mağlup eder. Hükümdarlığı süresince ülkesinde ilim, bilim, edebiyat ve sanatın gelişmesine oldukça destek olur, büyük bir hükümdar olarak ilim, bilim adamlarına en büyük saygıyla hürmet eder. Akıllı, adaletli, heybetli, cömert, güzel ahlaklı ve yumuşak tabiatlı bir insan olarak; affetmeyi seven, halka karşı merhametli davranan ve döneminde halkı güven içerisinde yaşatandır. O kılıçla topladığını kalemle dağıtan, esir aldığı hükümdarlara iyi davranan, vasıflı bir sultandı. Döneminde birçok şair yazar, ilim ve bilim adamı sarayında önem kazandı. Ömer Hayyam, İmamı azam arkadaşlarıydı. İleri derecede ilim sahibi, hadis âlimleri arasında sayılan, Farsça şiirler yazandı. Atik İbni Ebubekir adında güzel kokular satan, bir kaç yıl

içerisinde; yüz yirmi bin kitap biriktirdiğinden, mütevazı, ilime bilime düşkün, sürekli kitap toplayan bu tüccara sarayda önemli bir görev verdi.

İslam'ın mucizesi Selçuklu Devleti güneş olup, dünyanın merkezinde mücevher gibi parlaması, adeta inci saflığıyla, orta asyanın narin topraklarından hayat sunuyordu. Merv şehrinin etrafı yüksek surlarla çevrilmiş, göçebe saldırısına karşı koruma altına alınmış. Melik Şah zamanında yapılan hanlar, kervansaraylar, kaleler, sulama kanalları, orta Asya'nın İlk örneğiydi. Merv vadisi; Babil'den Hemedan'a kadar uzanan kadim kervan yollar gizemiyle, huzuruyla, hazinelerin gözbebeğiydi.

Halkın büyük çoğunluğu Merv sahrasında su kanalları ile kıymetli topraklarda, tarım ürünleriyle, çeşitli sebzeler meyveler yetiştirdi. Hayvancılık, bakır maden işçiliği, dericilik, ipek ve kumaş dokuma işiyle, ticaretle uğraşan pırlanta olan şehirdi.

Yalancı cennet denilen, ülkede ihtişamlı Nil, Dicle, Fırat, İndus, Amu Derya ve Siri Derya havzaları, vahaları dolup taşıyor, bereketleniyor ve asla nankörlük etmezdi. Doğal olan doğanın dengesini bozmadan; ekmeğini kazanmak, toprağa değer vererek işlemek ve bu durumu gerçekleştirirken kutsal olduğunu hissettirirdi.

Ülke topraklarının çok geniş, birden fazla ulus barındıran imparatorluk oluşu, geleneksel veraset sisteminden; hanedan üyelerinin ortak malı sayılması, merkezi otoritenin zayıflaması, Oğuzların İsyanları, Haçlı Seferleri'nin başlaması, Atabeylerin bağımsız hareket etmesi, Abbasi Halifeleri'nin eski güçlerine tekrar kavuşmak amacıyla Selçukluların aleyhindeki faaliyetleri, Fatımilerin ve Şiilerin yıpratmaları, Bâtını Mezhebi'nin zararlı çalışmaları ve Türkmenlerin küstürülmesi ülke çalkantılı dönemin içine girmişti.

Bu hayat serüveni; tek bir canlının özel olduğu değil, yaratılan her obje özel oluşuyla önemliydi. Yaratanın sonsuz güzel sistemi, denge üzerine kurulu, hayatın tesadüf olmadığı, yaşam savaşı veren insanların, insan olarak, deneme yanılma yöntemi ile öğrenmek, paylaşımda bulunmak, yaratıcının sistemi içerisinde, varlığını sürdürmektir. Hayatın etkileşim yoluyla; eğitilir öğretilir olduğunu, yaratanın rızasını kazanıp paylaşımda bulunmanın önemli olduğunu bilirdi.

Devletin tahtında, Asya kıtasının neredeyse tümünü hükmü altında bulunduran, hükümdarlığı sembol hâline gelmiş, İmparatorluğu; kendi menfaatlerini düşünen, aç gözlü, kurnaz şehzadelerin ayak oyunlarına kanarak, halkına kötü davranma telaşesine düşer.

Merhametliyken halka zulmeden, zalim ve halkının nefretini kazanan hükümdar olur. Bu yaşam hissi içine Karahitay Han'ı Gürhan'a mektup yazar, düşmanını tehdit eden ifadeler içeren mektubunda, ordusunun büyüklüğüyle övünerek kendi askerlerinin attığı okun kılı dahi ikiye böleceğini söyler.

Veziri Nizamülmülk mektubun yazılmasına karşı çıksa da dinlemez. Mektubu alan Gürhan,"İğne ile kılı ikiye bölemedin", askerleriniz okla nasıl bölecek desturuyla ordusuna savaş emri vermiştir. Savaş sonucu; Katvan'da ki savaşta, sadece on beş askeriyle kalarak, savaşı kaybetmiş, karısı çocukları esir düşer.

Semerkant yakınındaki Katvan adlı bölgede; gerçekleşen savaş, on binlerce asker zayıatı verilerek, kaybedilen savaşıydı. Bu savaşta Selçukluların bu kadar zayıat vermesinin temel nedeni; bahtı açık olan, şanı bütün dünyaya yayılan olmasına rağmen, kibrine yenilip dizginleyememesindendir.

Atalarının sözü olan "Düşmanın sinek kadar olsa da fil gibi gör", sözünü unutması, savaştığı rakiplerinin, askerlerini hafife alması, basit görmesiydi.

Katvan yenilgisi başarılarla dolu, gençlik döneminin bittiği,

faciaların başladığı andır. Keskin zekâsı, çelikten iradesi, giderek çalkalanan, bunu bilen devlet erkânı tarafından yanlış adımlar atmasına neden olur.

Otuz yaşında Ceyhun nehri'nden Akdeniz'e kadar olan toprakları kapsayan Selçuk Devleti'nin tek hükümdarıyken, etrafındaki devlet yönetiminde görev verdiği İran kökenlilerin, göçebe Türkmenleri dışlayarak, haksızlıklar yapması, Türkmenlerin devlete olan güvenini, bağlılığını, yitirmesine sebep olur. Belh vilayetinde devlet adına vergi toplanması için yetki verip yolladığı Emir Kumaç, nefisini tatmin etmek için, yerli Türkmenlere; adını kullanarak zulüm etmeye, insanların elindeki mal varlıklarını almaya başlaması, Türkmenlerin şikâyetine rağmen, Emir Kumaç kendi yaptığı zulmü gizlerken, Belhte yaşayan Türkmenlere inanmaz.

Türkmenler Karahitaylar'dan kaçıp gelirken, kendilerine; Belh'te yaşamları için toprak verdiğinden, minnet duyduklarını, savaşmaktansa barış önerisi sunmuşlardı. Toprağa âşık emekleri, ilahi alın teri, kutsal göçebe hayatı, yaşamak zorunda kalan Türkmen halkı, Merv sahralarında koşuşturan, duru, güzel insanları toprakla buluşmuşlardı.

Emir Kumaç'ın kendilerine haksızlık yaptığını, yanlış bilgi verdiğini söyleseler de, Türkmenlerin sözüne inanmaz. Türkmenler hazineye her yıl vergi ödediklerinden, her geçen gün vergiler katlanarak artar. Soydaşlarına kulak asmamış, inanmamış, onların gücünü hafife alır. Yaşı yetmişe yaklaşan, olayın aslını araştırmadan, kendi soydaşlarına karşı sefer emrini verir, gelmiş geçmişini zindan kuyularına atığının hesabını unuttur.

Haksız vergilerden yakınan Türkmenler; Dinar Bahtiyar, Arslan Cengar ve Mehmet adlı emirlerin liderliğinde on bin atlıyla kendilerini talan etmeye gelen Emir Kumaç'a karşı ayaklanır, isyankârlıkla karşı çıkarlar, Belh valisi olan Kumaç oğluyla birlikte Türkmenler tarafından öldürülür. Belh yağmalanır, Kumaç'ın Torunu Ayaba, Emirlerle birlikte Nişâbur taraflarına

çekilir. Belh Türkmenleri devletin başkenti olan Merv'i, ikinci başkenti olan Nişaburu feth eder. Savaş sonrası tutuklanır. Demir parmaklı kafes içinde denizden bin yedi yüz metre yükseklikte; dağların arasına yerleşmiş, vadiye yukarıdan bakıldığında, kartal yuvasını andıran, yeşilin bütün renkleri olmasa da, açık, koyu yeşil renklerle serpiştirilmiş, kol kola girmiş, el ele tutuşmuş, kutu kutu pense oyununa dalmış çocuklar gibi, etrafında birçok sıradağlar olan, güneşin şehrine konuk gidiyordu. Uzun kıvrılan yollar, küçük dağlar sıralansa da, yer yer tepecikler, göletler ve düdenleriyle yoğun akarsular bulunuyordu. Horasan bölgesi güneşin doğduğu yerdir. Kıymetli madenlerin, kaynakların, göllerin ve tarım arazilerinin bol olduğu bölgedir. Sınırları Afganistan, Türkmenistan, İran, Irak, Özbekistan ve Hindistan'a kadar uzanıyordu. Orta Asya dünyanın kültür merkezi, ipek yolunun hareketliliğinden, medeniyetlerin; çeşitlilik arz ettiği, etnik grupların nüfus yoğunluğu ile birlikte bereketli topraklar. Horasanın toprakları; kuzeyinden başlayan dağlarla, güneye doğru ikili silsile halinde oluşan sıradağlar, Hindikuş Dağları, Türkmenistan çölleriyle devam eder.

Güneş bütün ihtişamını göstermekle meşgul; kırmızı topraklar, kırmızı çöllerin üzerindeki ışıklar, büyüleyici aşk tanrıları gibi. Uzun mu uzun süren yaz ayları, kısa, sert kuru geçen kış; zaman ve mekân içinde don olsa da, çok rahat edilir türdendir. Yazları; kırk dereceyi bulan sıcaklığı ile temmuz ayları olur. Yolculuğu başlamıştı, yolların misafiri değildi. İlk kez bir cuma günü kendi yurdunda, soyundan insanlara esir olmuştu. Toprakları bakir değildi, artık pamuk kozalarının tarlasında, mutluluğu içine çekemeyecekti. Güneşin şehrine konuk değildi, esirdi. Koskoca Horasa'nın Tirmizi şehrine esaret için gelmişti. Tirmizi; Amuderya (Ceyhun) Nehri'nin kıyısında. Özbekistan'ın güneyinde, Afganistan sınırına komşu, Horasanın göç ve istila yolları üzerinde bir kavşak. Ortadoğu merkezi noktası. Avrupa ve Batı Ortaçağın karanlık günlerini yaşarken, bu topraklar tüm dünyaya güneş.

Zindan da; yaşantısı içindeki sancılı yırtıcı kükreyişi, kanamış el parmakları ile kapıyı yumruklar. İlgi alâka gösteren olmaz, hırıldılar içinde inler. Tutsak olduğu zindandaki odada tahta sedirin üzerine uzanır. Gözleriyle, rutubet sancılarıyla kirlenmiş tavanı seyir eder. İçinden sesiz inleyerek ağlar. Oturur kalkar, tekrar oturur. Kaldığı zindanın rutubetten cıvık içinde olan duvarlarını, her noktasını gözleriyle süzer. Baş ı önünde, sırtı hapishanenin duvarına dayalı, dalgın, ezik ufalanır süklüm püklüm.

Düşündüğu savaştaki yenilgisi, üzüntüsü, çoğalan yüreğinin gözyaşlarıydı. Eşini çocuklarını, sarayında hizmetinde bulunan çok değer verdiği askerleri, üst düzey yönetiminde ki Selçuklu devlet erkânı dahi aklına gelmiyordu. Başarıları nasıl olurda yok olurdu, “değerli varlığımın kaybolmasına nasıl müsaade ederim, öbür dünyada babam Melikşaha, dedem Alparslan’a, ne derim, yakama yapışır. Yüzüme tükürür, kızgın saçlarda kavurur. Harlı ateşlerde kömür olur da ciğerlerim yanar, atalarım iki yakama yapışır, demez mi bizim emanetimize bunu mu yaptın, biz ne hallerde devlet kurduk sen yok edersin. Ah benim akılsız başım; olmaz olaydım, doğmaz olaydım, bu acı tabloyu çizmez olaydım. Kardeşlerim yetişin, şu akılsız başıma kılıç vurun, kazma ile kırıp, çöl aslanının önüne atın da, ben bu utançla yaşamayayım. Halkımın yüzüne kadınımın gözüne bakacak yüzüm yok artık, şehzadelerime ne söyler bu diller. Akrabalarımın soydaşlarımın üzüntüsünü içine düştüğüm gafletin çözümünü bulmam lazım.” Sancısıyla hücrede kalbiyle konuşur.

Aklına koymuştu, esaretten kurtulmak isteyen duygu yükünü sırtında taşımak. Ne yapmalıyım da buradan çıkmalıyım, Sorular, cevaplar ve çözümleri düşündükçe; bir o kadar da kolay değil diye konuştu içinden. Unutuldum, ölümü bekleyen mahkûm hiç kurtulur mu?

Umutsuzluk içinde kıvranıyor, üç yıldır zindandan kurtulmanın yolu olmalı diyerek uyudu. Dışarıda sicim gibi inen yağmurun sesiyle derin nefes alır verirken, sabaha karşı rüyasında; avuçlarının içini okumaya başladı, gözleri fal taşı gibi

açıldı, ellerini açıp kapatarak kontrol etti. “Aman Allah’ım nedir bu” diye şaşkın bakışların arasında, gördüğü okuduğu Kur’an-ı Kerim’de var, olan fetih suresinden bir ayet olduğu anladı.

Aklına; ezberinde olduğu, ayeti hatırladım diye seslendi; duvara, hücreesindeki bulunan eşyalarına. Üzerinden dağ yükü ağırlığı, kalmasının verdiği hafiflikle, ayaklarından başlayarak, vücudunun çeşitli yerlerine dağılan zindeliği hissetti.

Zindan âdeta bir Cennet bahçesine dönüştü, aklının kalbinin gözleri açıldı. Sabahın ıhlamur çiçeği kokusunu hissetti, yıllar sonra mutlu bir bakışla gülümsedi. Aniden uykudan uyandı, zindanda olduğunu, tutsaklığının devam ettiğini, duvara yaslanarak üzülmeye başladı.

Zindanın avlusuna açılan, duvarlarla çevrili tek giriş kapısının demir gıcırtilarına doğru, başını çevirdi. Sesler, ilk kez bu kadar yüksek çıkıyor, kulak kabarttı, anlamaya çalıştı. Oğuzların yönetimi eline aldığı günden itibaren, bu kadar az muhafız görmemişti, zindanı sadece iki askerin beklediğini fark etti. Askerlere; “bu sesler nedir, ülkede bir şey mi oldu?” dedi. Asker önce konuşmak istemedi, arkadaşından zorla müsaade alarak; “evet büyük bir yangın çıktı”. Oğuzların en önemli karargâhı olan Merv’in yanıyor, bütün askerlerin yangını kontrol altına almak için gittiklerini söyledi. Aniden gözü kapıdan zindanın avlusuna giren askere takıldı, bu askeri Sultanlığı döneminde komutanı Kumacın torunu Müeyyed Ayaba’ya benzetti.

Garip bir sıcaklık hissetti, yatağına oturdu, kısa süre sonra ayak seslerinin yaklaştığını duyar, ayak sesleri iyice yaklaşır, kapı zorlanarak açılır, tedirgin eden bir durum, sürekli ayetel kürsüye sığınır, okur. Asker içeri girdi, sert bir sesle; “ayağa kalkın, sizi nakil ettiler, hemen yola çıkarak gitmemiz şart”. Hapishanedeki muhafızlardan biri yanındayken, aceleci davranmak zorunda olduğunu anlayarak,

hücrelerinden çıktı. Zindan odaların önünden hızlı adımlarla yürüyerek, insan sağlığına zararlı olan dehlizi andıran yerden gün ışığına çıktı. Nefes aldı verdi.

Zindan kapısından havluya çıkarken, geçirmiş olduğu üç yılı, içinin kaynayan ateşini geride bırakarak, onu hapishaneden alıp özgürlüğüne götürecek askerlerle birlikte, mahpus arabasına bindi. Mahpus arabası yola çıkmak için sabırsız hamlelerle atlar kırbaçlanır, atların kişneyen sesleri arasında yol almaya başlandı. Yol alınırken, devlet başkanlığı dönemindeki yıllarda; yapmış olduğu hataları düşünerek, içerden ağlayan sesiz haliyle düşünmeye başladı. Hızlı dörtnala atlılarla birlikte, arabayı taşıyan atların küheylanlığında, yol alıyorlardı.

Çığırtkan sesiyle atların önüne atlayan bir kadının sesiyle irkildi, kadın “orman yanıyor; kaleye çok yaklaştı, çoban kocam ormanda, sürüsüyle kayboldu”, haykırıyordu. Tırmalayan sesi insanın içini eziyordu. Muhafızlar kadına kocasını kurtarma sözü vererek, atları şahlandırıp kişnemeleriyle hızlıca yol almaya başladılar. ‘Var mı daha ağır yük zamanı çekmek kadar’, Ömer havyamın sarayında söylediği bu sözü hatırladı. Derin düşüncelerle.

Yel gelsin saçlarımı savursun
Yaralarımın kabukları kökten kurutsun
Yeter çok yordu hayat savrulsun
Yıllardır çektiğim ızdırablar bitsin

Ağzından dökülen közlerlerle, kükreyen aslanlar gibi, mahpus arabası içinde toparlanmaya başladı.

Amuderya nehrine mahpus arabasının içinde, kurtaran askerlerle birlikte vardılar. Nehrin kıyısında, kendisini karşılamaya gelen insan kalabalığı, meydanda hakan çadırı ve büyük otağın; sağında altı soluna altı çadır, akça, gökçe, boz, kızıl ve sarı otağ yerleştirilmiş olduğunu gördü. Bütün Selçuklu erkânı, oğuz beyleri, komutanlar, bilim adamları, Ömer Hayyam,

Yakut imam gazali ve şehzadeler toplanmış. İki adam eşliğinde arabadan iner tahsis edilen çadıra girdi. Elbiselerinin muhafız Emiri karşıladı, sultan kıyafetlerini giyindi. Sesiz, sakin, oturduğu yerde, kendini dinlemeye başladı.

Koruması, silahlarını taşıyan Emiri, Kumaç'ın torunu ile beraber çadırdan çıkıp meydana doğru yürüdüler. Büyük askeri komutanlar, divan emirleri, birçok diğer emirler, atlas altın işlemeli, ihtişamlı, koyu kırmızı şemsiyesi altındaki altın tahtında karşılandı, tahta oturdu.

Esaretten kurtulma kutlamaları başladı, mehteran marşı çaldı, tüm erkekler, kadınlar, çocuklar ve halk meydandaydı. Meydanda aş kazanları, pınar suları, gül şerbetleri hazırlanmış, kurbanlar kesilmiş, etler pişirilmiş ve yemek için hazır bekliyordu. Halk zılgıt çekerken gözyaşlarına boğuldu. Ezan okundu, her ezan saatlerinde olduğu gibi, sarayın veya saltanat çadırının önünde, halkla birlikte namaz kıldılar. Halk ve elit tabaka, hep birlikte Belh'e ve sarayına döndü.

Yağmalanan şehir zaman ve mekân içinde tamir edildi, eskisi kadar mutlu heyecanlı olmasa da, engin denizler kadar huzurluydu. İnsanın kendi hakikatini bilmesi, ilahi gerçekliğin esası; Allah inancı aşkıydı. Aslında gerçek mutluluğu, huzuru yıllar sonra olsa da, yaşamın özünü bulmuştu.

Bütün sorguladığı çalkantılı yaşamına göğüs gerebilmiş, fırtınalarının sükûtunda kendiyle yüzleşmişti. İçindeki sessizlik; Kaybettiği savaşların sesiydi, düşünceleri nehir gibi akıyordu, gecenin gündüzün varlığı ile farkına varabilmenin huzuruyla yaşıyordu. Sanat eseri olan türbesini sağlığında, merv şehrine yakın yerde yaptırır. Dinlenmek ölümü hatırlamak için günlerin belirli saatlerinde kümbete gelir dinlenirdi.

Bir gün kümbetinde dinlenirken gökten ışıık hızıyla, kızılkanatlarıyla inen, baktığında kuşa veya uzun altın başak

saçları, masmavi elbisesiyle bir kız indi, huri kızı. Gönül hengâmesinin yorgunluğundan kurtulması için gönderilmiş. Elllerinde kırmızı çekirdekli mavi saçaklı bir meyve var. Tanrının gönderdiği gök meyveleri yedi, âşık olur. Huri kızı o kadar güzeldir ki bakmaya kıyamaz, içlerinin ateşine dayanamaz.

Meyveleri biriktirip saçıyorsun
Gözyaşlarımı bilmiyorsun
Kaçınılmaz ölüme doğru yazıyorsun
Köklerim derin mi derin yeşerir
Dallarım kurur gider kimsesiz
Ağaçlarda sincap sesi kabir duvarımdan bakıyor
Gözlerim defineyi bulur
Özel güçleri bebek
Cennetinden geliş gidişli
Kalbi temiz kıymet bilene
Emanet olana yürek lazım

İçinden akan sevgi ateşi kelamını dillerinden nağmeler. Huri kızı Ürgenay ilgisini, sevgisini ve desteğini gösteriyordu, uzun uzun dertleşiyorlardı. Ürgenay'a âşık olduğundan, evlenmek istediğini söyledi. Ürgenay üç şart öne sürer, ilk şartı saçlarımı tararken bakmayacaksın, ikinci şartı ben yürürken ayağıma dikkat etmeyeceksin. Üçüncü şartım ise belime sarılmayacaksın. Ürgenayın bütün şartlarını kabul eder.

Her cuma namazdan sonra türbesinde Ürgenay ile buluşur, aradan geçen süre zarfında verdiği sözü unuttur. Ürgenay'ın sarı başak rengi beline kadar uzanan saçlarını tararken; başını eline almış saçlarını taradığını, ayaklarına bakar, ayaklarının yere hiç değmediğini görür. Hissini belli etmese de içindeki şüphe iyice büyür, ayrılma vakti geldiğinde, Ürgenay'ın beline sarılır, belinde hiç kemik olmadığını hisseder. Ürgenay sırrını öğrendiğini fark edince kuşa dönüşür, göğe yükselir. Sultan Sencer Ürgenay'ın ardı sıra içerden sancılı sekil de çağlar, Ürgenay "Cuma günleri gelirim görüşürüz" diyerek, uçarak uzaklaşır.

Her Cuma kümbet de buluşurlar, aşkın deryasındaki ışığın efsununda erimeye başlar, kuş olur, Ürgenay'la göklere uçarak gözden kaybolur. Cansız cesedi devlet erkânı tarafından yapmış olduğu kümbete gömülür. Zaman ve mekân içinde memleket evladının ruhunda, yapmış olduğu hizmetlerinden dolayı dualar alınırken, özünün ve huri kızının her cuma kümbetin tepe çevresinde kuş olarak geldiğini, Allah'a gereken zikirlerini yapıp gittiği hissiyle varlığı sürdürülür.

Elife ERGAN (Elifçe),
Türkiye.

elifeergan8000@gmail.com Hekâyalar